

บทที่ 4 ผลการวิจัย

โครงการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นพร้อมสื่อประสม เรื่อง การจัดการเรียนรู้การแกะสลักไม้ สำหรับชุมชนและโรงเรียนในอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อผลิตสื่อประสมตามหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การจัดการเรียนรู้การแกะสลักไม้ สำหรับโรงเรียนต้นแก้ว ผดุงพิทยาลัย อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ และ ศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้สื่อประสมตามหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การจัดการเรียนรู้การแกะสลักไม้ และเพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การจัดการเรียนรู้การแกะสลักไม้ ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ได้เลือก กลุ่มชุมชนบ้านถวาย อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นต้นแบบในการดำเนินการวิจัย โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเป็นเทคนิคหลักในการดำเนินการวิจัย ในส่วนของบทที่ 4 จะกล่าวถึงผลการดำเนินโครงการวิจัย ประกอบด้วย บริบทของพื้นที่ศึกษา การสร้างสื่อประสมตามหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การจัดการเรียนรู้การแกะสลักไม้ ประเมินคุณภาพสื่อประสมตามหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การจัดการเรียนรู้การแกะสลักไม้ และ สำนวจความพึงพอใจในการใช้สื่อประสมตามหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การจัดการเรียนรู้การแกะสลักไม้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การจัดการเรียนรู้การแกะสลักไม้

4.1 ผลการสำรวจบริบทของพื้นที่ศึกษา

จากการลงพื้นที่ศึกษาบริบทของชุมชน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ การสังเกต และจัดเวทีพบว่า สภาพภายในบ้านถวายส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นช่างแกะสลักไม้ ตั้งแต่ในอดีตซึ่งนับว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการถ่ายทอดงานแกะสลักไม้ให้กับลูกหลานและชาวถวายทำให้งานไม้แกะสลักได้รับการเผยแพร่ออกไปสู่ชาวบ้านผู้มีใจรักในการสร้างสรรค์งานหัตถกรรมการแกะสลัก ซึ่งชาวถวายบางส่วนได้ยึดเอางานแกะสลักไม้เป็นงานอดิเรกที่ทำในเวลาว่าง โดยงานไม้แกะสลักในช่วงแรกนั้นเป็นงานแกะสลักแผ่นไม้เป็นลวดลายต่างๆ เช่น ลายรามเกียรติ์ ครุฑ สิงห์ ตึกตาดนตรี จากนั้นจึงได้มีการพัฒนาทักษะและฝีมือเรื่อยมา และมีผู้ที่สนใจทำงานไม้แกะสลักมากขึ้น จึงเกิดงานแกะสลักไม้ที่มีศิลปะและลวดลายที่แปลกใหม่ ประณีตและวิจิตรงดงามกว่าเดิม ในระยะต่อมาก็ได้พัฒนางานแกะสลักมาเป็นองค์พระ โดยช่างแกะสลักไม้ส่วนใหญ่ในขณะนั้นจะเป็นผู้ชาย ในส่วนของงานผู้หญิงก็จะช่วยขัดไม้หลังจากการแกะสลักเพื่อให้ดูเรียบเนียน ในระยะต่อมาได้มีกลุ่มสตรีในหมู่บ้าน นำโดยคุณนงคราญ อุบโยคิน ได้เดินทางเข้าไปในจังหวัดเชียงใหม่เพื่อเรียนรู้งานศิลปหัตถกรรมในด้านอื่นๆ ณ ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่ และเมื่อเกิดความชำนาญจึงได้นำทักษะนั้นเข้ามาผสมผสานกับงานแกะสลักไม้ในหมู่บ้าน ทำให้เกิดงานหัตถกรรมที่มีความงดงาม และมีเอกลักษณ์ ซึ่งสะท้อนถึงความใส่ใจและความมุมานะที่จะพัฒนางาน จึงได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายในหมู่บ้าน กระทั่งสามารถประยุกต์เทคนิคต่างๆ จนทำให้เกิดงานแกะสลัก และงานหัตถกรรมในรูปแบบอื่นเพิ่มขึ้นในหมู่บ้านถวาย ซึ่งนั่นคือ งานแต่งเส้นเดินลาย นอกจากนี้ทักษะ เทคนิค และความรู้เหล่านี้ก็ได้รับการสืบทอดต่อไปยังลูกหลานภายในหมู่บ้านถวายเช่นกัน

บ้านถวายในปัจจุบันเป็นศูนย์รวมงานศิลปหัตถกรรม มีทั้งผลิตภัณฑ์ที่ขึ้นชื่อในหมู่บ้านและที่มาจากแหล่งอื่นแล้วนำมาตกแต่งสร้างมูลค่าเพิ่มในหมู่บ้านถวายจึงของนำเสนอรายละเอียดโดยสังเขป ดังนี้

ภาพที่ 4.1 ภาพแสดงบริบทแกะสลักไม้ในชุมชนบ้านถวาย

4.2 ผลจากการพัฒนาสื่อประสม

ผลจากการพัฒนาสื่อประสมตามหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การจัดการเรียนรู้การแกะสลักไม้ จากขั้นตอนของการพัฒนาสื่อประสมโดยเริ่มการศึกษาบริบทของชุมชน รวบรวมข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นภายในชุมชน ศึกษาและทำความเข้าใจถึงเทคนิคกระบวนการในการแกะสลักไม้ จนนำไปสู่ขั้นตอนของการออกแบบสื่อ วิเคราะห์และออกแบบจัดสร้างสื่อ สตอรี่บอร์ด และพัฒนาสื่อประสมตามหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การจัดการเรียนรู้การแกะสลักไม้ ที่มีลักษณะการนำเสนอในรูปแบบของการ์ตูนเล่าเรื่องและเป็นตัวดำเนินเรื่องให้เกิดเหตุการณ์ต่างๆ ประกอบกับการใช้วิดีโอสาธิตในการนำเสนอขั้นตอนในการแกะสลักไม้ ตามตัวอย่าง ดังภาพ

ภาพที่ 4.2 ตัวอย่างสื่อประสมตามหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การจัดการเรียนรู้การแกะสลักไม้
ฉากนำเข้าสู่สื่อประสมการจัดการเรียนรู้การแกะสลักไม้

ภาพที่ 4.3 ตัวอย่างสื่อประสมตามหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การจัดการเรียนรู้การแกะสลักไม้
ฉากงานแกะสลักไม้

ภาพที่ 4.4 ตัวอย่างสื่อประสมตามหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การจัดการเรียนรู้การแกะสลักไม้
ฉากงานแกะสลักไม้

ภาพที่ 4.5 ตัวอย่างสื่อประสมตามหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การจัดการเรียนรู้การแกะสลักไม้
ฉากวัสดุอุปกรณ์แกะสลักไม้

ภาพที่ 4.6 ตัวอย่างสื่อประสมตามหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การจัดการเรียนรู้การแกะสลักไม้
ฉากอุปกรณ์แกะสลักไม้

ภาพที่ 4.7 ตัวอย่างสื่อประสมตามหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การจัดการเรียนรู้การแกะสลักไม้
ฉากอุปกรณ์แกะสลักไม้

ภาพที่ 4.8 ตัวอย่างสื่อประสมตามหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การจัดการเรียนรู้การแกะสลักไม้
ฉากวัสดุแกะสลักไม้

ภาพที่ 4.9 ตัวอย่างสื่อประสมตามหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การจัดการเรียนรู้การแกะสลักไม้
ฉากวัสดุแกะสลักไม้

ภาพที่ 4.10 ตัวอย่างสื่อประสมตามหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การจัดการเรียนรู้การแกะสลักไม้
ฉากขั้นตอนการแกะสลักไม้

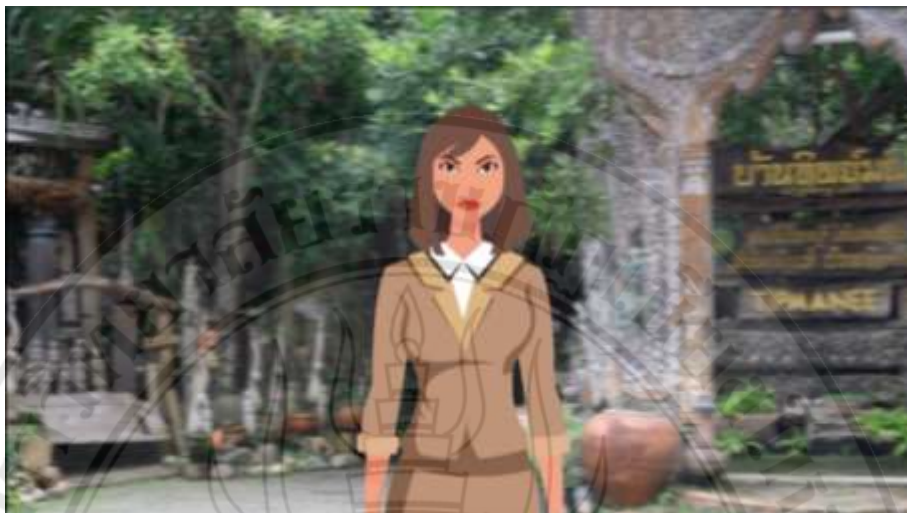
ภาพที่ 4.11 ตัวอย่างสื่อประสมตามหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การจัดการเรียนรู้การแกะสลักไม้
ฉากขั้นตอนการเลือกลักษณะของไม้

ภาพที่ 4.12 ตัวอย่างสื่อประสมตามหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การจัดการเรียนรู้การแกะสลักไม้
จากออกแบบงานแกะสลักบนกระดาษใบ

ภาพที่ 4.13 ตัวอย่างสื่อประสมตามหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การจัดการเรียนรู้การแกะสลักไม้
จากการลงมือเขียนเนื้อส่วนที่ไม่ต้องการออก

ภาพที่ 4.14 ตัวอย่างสื่อประสมตามหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การจัดการเรียนรู้การแกะสลักไม้ ฉากแนะนำบ้านทิพย์มณีก็เป็นแหล่งการเรียนรู้การแกะสลักไม้ในหมู่บ้านถวาย

ภาพที่ 4.15 ตัวอย่างสื่อประสมตามหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การจัดการเรียนรู้การแกะสลักไม้ ฉากสัมภาษณ์ เจ้าของบ้านทิพย์มณี

4.3 ผลการประเมินผลการใช้งานระบบ

4.3.1 การวิเคราะห์คุณภาพสื่อประสม เรื่อง การจัดการเรียนรู้การแกะสลักไม้ โดยกลุ่มตัวอย่างผู้เชี่ยวชาญ เป็นตัวแทนกลุ่มแกะสลัก จำนวน 5 คน ที่สามารถให้ข้อมูลองค์ความรู้เกี่ยวกับการแกะสลักไม้ และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลในสื่อประสม เรื่อง การจัดการเรียนรู้การแกะสลักไม้ ในรายวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย เป็นผู้ตรวจสอบการออกแบบสื่อประสมตามหลักสูตรท้องถิ่น ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ทำการตรวจสอบและประเมินคุณภาพสื่อ โดยได้ผลการประเมิน ดังนี้

ตารางที่ 4.1 ผลการตอบแบบประเมินคุณภาพสื่อประสม เรื่อง การจัดการเรียนรู้การแกะสลักไม้

รายการประเมิน	\bar{X}	SD	ระดับคุณภาพ
1. การลำดับขั้นตอนในการนำเสนอเนื้อหา	4.00	1.00	ดี
2. ความเหมาะสมของภาพประกอบสื่อ	4.20	.837	ดี
3. การนำเสนอวิดีโอ	4.20	.837	ดี
4. ความชัดเจนของเสียงบรรยาย	4.40	.547	ดี
5. ความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูล	4.40	.895	ดี
ค่าเฉลี่ยรวม	4.24	0.82	ดี

จากตารางที่ 4.1 ผลการประเมินคุณภาพสื่อประสม เรื่อง การจัดการเรียนรู้การแกะสลักไม้ จากผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาสื่อ จำนวน 5 ท่าน จากแบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แยกประเมินคุณภาพเป็น 5 ด้าน พบว่า ด้านที่มีคุณภาพสูงที่สุดคือ ด้านที่ 4 ความชัดเจนของเสียงบรรยาย และ ด้านที่ 5 ความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูล มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ 4.40 ระดับคุณภาพอยู่ในระดับดี รองลงมาคือ ด้านที่ 2 ความเหมาะสมของภาพประกอบสื่อและ ด้านที่ 3 การนำเสนอวิดีโอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ 4.20 ระดับคุณภาพอยู่ในระดับดี และ ด้านที่มีคุณภาพน้อยสุดคือ ด้านที่ 1 การลำดับขั้นตอนในการนำเสนอเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยเป็น 4.00 และโดยภาพรวมคุณภาพสื่อ มีค่าเฉลี่ยรวมเป็น 4.24 ซึ่งระดับคุณภาพอยู่ในระดับดี

4.3.2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สื่อประสมตามหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การจัดการเรียนรู้การแกะสลักไม้ โดยการเปรียบเทียบความแตกต่างของ คะแนนการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) กับคะแนนการทดสอบหลังเรียน (Post-test) ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาที่เรียน โดยใช้ สื่อประสมตามหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การจัดการเรียนรู้การแกะสลักไม้ โดยใช้การทดสอบค่าที (Paired t-test) และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ โปรแกรม SPSS for Windows โดยใช้ค่าคะแนน เฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

เมื่อนำคะแนนรวมของแบบทดสอบก่อนเรียน และคะแนนรวมของแบบทดสอบหลังเรียนของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 28 คน มาหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน รวมทั้งศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักศึกษาที่เรียนโดยใช้สื่อประสมตามหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การจัดการเรียนรู้การแกะสลักไม้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ได้ผลดังนี้

ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนก่อนและหลังเรียนด้วยสื่อประสม เรื่อง การจัดการเรียนรู้การแกะสลักไม้

การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	Mean	SD	t
ก่อนเรียน	28	20	10.07	2.07	-16.606*
หลังเรียน	28	20	17.03	1.45	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 28 คน ที่เรียนด้วย สื่อประสม เรื่อง การจัดการเรียนรู้การแกะสลักไม้ พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = -16.606$)

จากผลการทดลองพบว่า การใช้วิธีการเรียนด้วยสื่อประสม ซึ่งมีเนื้อหาในรายวิชาโดยใช้สื่อประสม ในการเรียนการสอนเรื่อง การจัดการเรียนรู้การแกะสลักไม้ จึงทำให้ผู้เรียนสามารถ เรียนรู้ และเข้าใจในบทเรียนได้ด้วยตนเองและสามารถทำแบบทดสอบได้ โดยผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะพร้อมทั้งอภิปราย ดังนั้น วิธีการเรียนการสอนดังกล่าว จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษามีประสิทธิผลดีขึ้น

4.3.3 การวิเคราะห์ความพึงพอใจในการใช้สื่อประสมตามหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง จัดการเรียนรู้การแกะสลักไม้

หลังจากนำสื่อดังกล่าวไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัยที่เรียน หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การจัดการเรียนรู้การแกะสลักไม้ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี จำนวน 28 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) รับชมสื่อดังกล่าวแล้วทุกคนทำการตอบแบบประเมินความพึงพอใจ โดยนำผลดังกล่าวมาทำการวิเคราะห์ผล ดังนี้

ตารางที่ 4.3 ผลการตอบแบบประเมินความพึงพอใจสื่อความพึงพอใจในการใช้สื่อประสมตามหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การจัดการเรียนรู้การแกะสลักไม้

รายการประเมิน	\bar{X}	SD	ระดับความพึงพอใจ
1. ลำดับเนื้อหาขั้นตอนการในการนำเสนอ	4.07	.77	มาก
2. กระตุ้นและเร้าความสนใจของผู้เรียน	4.54	.50	มากที่สุด
3. รูปแบบ สี สัน ความสวยงาม ของสื่อ	4.25	.72	มาก
4. เนื้อหารัดกุม เข้าใจง่าย ไม่น่าเบื่อ	4.21	.73	มาก
5. ความถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูล	4.32	.72	มาก
6. การนำเสนอเนื้อหาของสื่อเข้าใจง่าย	4.64	.49	มากที่สุด
7. ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง	4.46	.70	มาก
8. ระยะเวลาในการนำเสนอเหมาะสม	4.39	.79	มาก
9. ผู้เรียนได้ประโยชน์จากการรับชมสื่อ	4.39	.69	มาก
10. ความยากง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน	4.64	.61	มากที่สุด
11. ความเหมาะสมโดยภาพรวมของสื่อ	4.35	.61	มาก
12. การเชื่อมโยงแต่ละเรื่องมีความเหมาะสม	4.46	.75	มาก
เฉลี่ยในภาพรวม	4.39	0.67	มาก

จากตารางที่ 4.2 ผลการประเมินความพึงพอใจจากนักเรียนที่มีต่อสื่อความพึงพอใจในการใช้สื่อประสมตามหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง จัดการเรียนรู้การแกะสลักไม้ จำนวน 5 คน จากแบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แยกประเมินความพึงพอใจเป็น 12 ด้าน พบว่ามีความพึงพอใจโดยรวมแล้วเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 ซึ่งอยู่ในระดับความพึงพอใจมาก เมื่อพิจารณารายประเด็น ในแต่ละด้าน พบว่าด้านที่ได้รับความพึงพอใจมากที่สุด ได้แก่ ด้านที่ 2 คือ กระตุ้นและเร้าความสนใจของผู้เรียนมีความพึงพอใจโดยเฉลี่ย 4.54 ด้านที่ 6 คือ การนำเสนอเนื้อหาของสื่อเข้าใจง่ายมีความพึงพอใจโดยเฉลี่ย 4.64 ด้านที่ 10 คือ ความยากง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน และด้านที่ 11 คือ ความเหมาะสมโดยภาพรวมของสื่อ มีความพึงพอใจโดยเฉลี่ย 4.64 และด้านที่ได้รับความพึงพอใจน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านที่ 1 คือ ลำดับเนื้อหาขั้นตอนการในการนำเสนอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07